Zaterdag 20 November 1943

DAGBLAD

60ste Jaargang, No. 4060

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve s Zon. egs)
Abonnementsprijs voor het Staatsdeel
ƒ 1.50 per maand [Aruba ƒ 2.—] bij vooruitbetaling.
Afzonderlijke nummers ƒ 0.10

Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur van de Redactie 16—18 uur.
Redactie Tel. 1858.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij, tel. 1550.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres: Postbus 80, Willemstad.

Kantoor voor Redactie en Administratie Gebiedsdeel Aruba:
J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38
Kantoor voor Administratie Gebiedsdeel Bonaire:
M. L. BOOI. Bredestraat, Kralendijk.

Russen verliezen Zjitomir.

Maar veroveren Ovruch en steken de Dnjepr bij Tsjerkassy over.

Nazies beginnen met invasie van Samos.

Leverkussen in nachtelijke aanval door de Raf bestookt.

SIR OSWALD MOSLEY, ENGELANDS FASCIST No. 1, OP VRIJE VOETEN GESTELD.

RUSSISCH COMMUNIQUÉ.

„De troepen van het 1e Oekraïne-front hebben als gevolg van een hardnekkig offensief in de nacht van 19 November de stad en het spoorwegknooppunt Ovruch veroverd. In voortzetting van hun offensief veroverden de troepen van het front meer dan 30 andere plaatsen, waaronder Karsilovka, Tsjiristianka, Lubanka en Dubrova. Ook veroverden zij Kartsjila, Novye-Dorigi, Kosovtsjini, Laski, Rakovtsjina, Narsinovitsji en Gorovitsji.

In de richting van Tsjerkassy staken onze troepen op succesrijke wijze de Dnjepr over en veroverden zij op de rechteroever van de rivier de hevig versterkte vijandelijke verdedigingspunten Yelizavetovka, Buditsjy, Svedovsk, Tekhnovka, Vassilitza, Sosnovka en Geronilovka; zij gingen voort de vijandelijke eenheden terug te dringen waarbij op de toegangswegen naar de stad Tsjerkassy gevochten geleverd werden.

In opdracht van het Oppercommando hebben onze troepen als gevolg van de onvoordelige aard der stellingen, welke zij bezetten, de stad Zjitomir ontruimd en stellingen ingenomen welke gunstiger zijn voor de verdediging.

In het gebied van Retsjitsa vervolgen onze troepen het offensief en verbeterden zij hun stellingen. In andere sectoren van het front vonden verkenningsactiviteiten en artillerie- en mortierenduels plaats.

Op 18 November ontwrichtten of vernielden onze troepen aan alle fronten 145 Duitse tanks. 10 Vijandelijke vliegtuigen werden neergehaald in luchtgevechten of door het afweervuur". (Moskou, (AP) 19.11).

JOEGOSLAVISCH COMMUNIQUÉ.

„Eenheden van het 1e Dalmatische corps veroverden in een tegenaanval, welke op 16 November begon, de plaatsen Posusje, Imosko en Tagorje. Op de eilanden Krk en Cherso vinden hevige gevechten plaats met vijandelijke marine-eenheden, die op de eilanden zijn geland. In het Croatische kustgebied werden alle vijandelijke aanvallen afgeslagen in het gebied van de steden Senj en Jaseak. In het Oosten van Bosnië in de sector van Tusla en Brcko duren hevige gevechten voort. De vijand slaagde er evenwel in vooruit te dringen in de richting van Tusla, doch alle pogingen om door te breken naar Gracanica werden afgeslagen. In de Tusla-Brcko sector verloor de vijand tot nu toe 300 doden en enkele honderden gewonden. 11 Tanks werden vernield en 2 beschadigd. In Midden-Bosnië werd een vijandelijke colonne aangevallen en hevige verliezen werden den vijand toegebracht. Op de spoorlijn Kakanj-Lasva werd een trein gederailleerd; een locomotief en talloze wagons werden vernield. De spoorlijn werd onbruikbaar gemaakt" (Londen, (AP) 20.11).

PÉTAIN WEIGERT.

Maarschalk Henri Philippe Pétain weigerde om aan het Franse volk te vertellen, dat hij den Duitsers „verzocht" heeft de orde in het land te handhaven, aldus melden berichten, die van de Franse grens te Madrid ontvangen werden.

De Duitsers treffen intussen wanhopige voorbereidingen om het volledige toezicht over te nemen ingeval het kaartenhuis van Vichy in elkaar mocht storten. Van de strijd tussen Pétain en Laval werd zelfs melding gemaakt in de Parijse pers, welke het op-de-laatste-minuut-uitblijven van Pétains radiorede in verband bracht met het bezoek, dat Zaterdagavond door den Duitsen Ambassadeur in Vichy Krug von Nidda werd gebracht aan de particuliere apartementen van Pétain.

Laval zou volgens de Parijse pers zijn gegaan naar zijn Kasteel Chateldon, dat een ware vesting is en vol politiemensen zit.

Het blad „Aujourd'hui" van Parijs schreef: „Laval heeft gezegd, dat hij een krachtiger republiek wenst. Bedoelt hij een vierde republiek?" [In het in de Verenigde Staten verschijnende weekblad „La Victoire" staat Henri de Kerilis regelmatig zulk een 4e Republiek voor. — Red. Amigoe]

Volgens de grensberichten zou Pétains oorspronkelijke redevoering ten doel hebben een beroep te doen op de Fransen om hem persoonlijk te steunen, aangezien enig ander optreden thans de veroveraars zou dwingen krachtige maatregelen te nemen. Von Nidda poogde met de hulp van Laval op het laatste ogenblik Pétains rede te vervangen door een andere, waarin de Maarschalk zou zeggen, dat de Politie van Laval niet in staat is de orde te bewaren en hij daarom den Duitsers had verzocht om hun medewerking te verlenen in het politiewerk en de Duitsers daarin hadden toegestemd.

Pétain weigerde de nieuwe redevoering voor te lezen en trok zich naar zijn vertrekken terug. Zaterdag deelde hij aan Von Nidda mede, dat hij liever zou aftreden dan een openlijke goedkeuring geven aan de Duitse Gestapo en de bezettingstroepen voor massa-terechtstellingen en arrestaties, welke de Duitsers nodig achten. Laval was ervan overtuigd, dat Pétain niet toe zou geven en dat de Duitsers vastberaden zijn een campagne op touw te zetten om de Franse ondergrondse te verpletteren en de guerrillero's uit te roeien (Madrid, (AP) 19.11).

EEN BESLUIT VAN PÉTAIN.

Door een besluit dat hij nooit kon afkondigen, doch dat niettemin zijn invloed zal hebben in de stormachtige periode in de toekomst om Frankrijk als natie te herstellen, verwierp Maarschalk Pétain Laval als zijn opvolger.

Op 17 November 1942 benoemde Pétain Laval als zijn opvolger en gaf hij hem de macht besluiten uit te vaardigen nadat de Duitse troepen het „gebied van Vichy" bezetten. Het niet gepubliceerde besluit, dat vandaag werd bekend gemaakt, verklaarde, met verwijzing naar de democratische grondwet van 1875, dat de Maarschalk de macht in handen zou houden tot zijn dood, waarna deze opnieuw zou komen te berusten bij de Nationale Vergadering, tenzij de nieuwe grondwet, welke hij verlangde, van kracht wierd.

Het is bekend, dat deze grondwet ten doel had het democratische régime te herstellen met gehoopte verbeteringen op die van 1875, welke door haar zware bewoordingen de omverwerping van het ene na het andere Franse cabinet mogelijk maakte, hetgeen bijdroeg aan de ongeschiktheid van de Franse regering en de onvoorbereidheid voor de oorlog (Bern, (AP) 1911).

PETAIN AFGETREDEN?

De correspondent te Bern van het „Svenka Dagbladet" zeide uit goed ingelichte kringen te hebben vernomen, dat Maarschalk Pétain op 13 November is afgetreden nadat Laval en de Duitse Ambassadeur den Maarschalk beletten zijn voorgenomen redevoering te houden. Laval en de Duitsers zouden thans trachten Pétain op zijn post te houden. (Stockholm, (AP) 19.11).

BETOGING TE GRENOBLE.

700 Fransen werden op de wapenstilstandsdag gearresteerd en naar Duitse werkkampen in Silezië gezonden als gevolg van een massa-samenkomst van ongeveer 7000 personen voor de aanwerving van werkkrachten in Grenoble. De pers der Duitsgezinden, die van het voorval melding maakte, noemde, hen „grotendeels communisten".

Volgens een ooggetuige begonnen honderden demonstranten met de betoging op de hoofdstraat van Grenoble waarbij zij riepen: „Laval naar de galg; weg met Duitsland!" Toen men het aanwervingskantoor bereikte was hun aantal reeds gezwollen tot 5000. Daar voegden zich misschien nog 2000 mensen bij hen, terwijl de Praefect van het Departement versterkingen zond om de 4 gewapende schildwachten te versterken, die het gebouw bewaakten. Meer dan 100 gewapende manschappen vatten bijna duizend mensen uit de menigte; er waren enkele vrouwen onder die later werden vrijgelaten. Er werden enkele mensen gewond. (Barcelona, (AP) 19.11).

GEVECHTEN IN ZUID-OOST FRANKRIJK.

Duitse SS-troepen openden gisteren een offensief tegen de Franse guerrillastrijdkrachten, die opereren in de Franse Alpen. Volgens berichten van de grens vielen aan beide zijden slachtoffers. De guerrillero's zouden zich in Oostelijke richting terugtrekken naar een gebied waar de Vrije Fransen van Savoye en de Italiaanse Badoglio-troepen voorbereidingen treffen om hun stellingen te verdedigen. (Barcelona, (AP) 19.11).

AANVAL OP LEVERKUSSEN.

Het Britse Ministerie van Luchtvaart gaf het volgende communiqué uit: „In de afgelopen nacht vielen vliegtuigen van het Bommenwerperscommando Leverkussen en andere doelen in het Rijnland aan. Het weer verhinderde het ogenblikkelijk waarnemen de resultaten. Ook werden mijnen gelegd in vijandelijke wateren. 5 Onzer vliegtuigen worden vermist" (Londen, (AP) 20.11).

DUITSERS BEZETTEN DRIE EILANDJES.

De bezetting van drie kleine eilanden in de Aegeïsche Zee Nicaria, Lipso en Patmos — werd door de Duitsers gemeld als gevolg van de Britse ontruiming van Leros. Het DNB zeide, dat een garnizoen van Italianen zich op Nicaria bevond.

240 Gevangenen en een hoeveelheid wapenen zouden zijn genomen, nadat lichte Duitse vlootstrijdkrachten het eiland tot de overgave dwongen. Een onbekend aantal gevangenen zou eveneens genomen zijn op Lipso en Patmos, kleine rotsige eilanden ten Noorden van Leros. Het Duitse communiqué zeide, dat al de drie eilanden door Italiaanse garnizoenen werden bezet.

Nicaria is een der grootste eilanden in de groep van de Dodecanesus en de Cycladen. Het is 40 kilometer lang en 10 kilometer breed en ligt op 16 kilometer ten Westen van Samos. Patmos, ten Noord-Westen van Nicaria, is ongeveer 15 kilometer lang. Lipso, tussen Patmos en Leros, is minder dan 3 kilometer lang. Geen van deze eilanden is van groot strategisch belang. (Londen, (AP) 19.11).

[Ter vergelijking diene dat Curaçao ± 60 km. lang is en ± 6 km. breed — Redactie].

ZAL FARINACCI MUSSOLINI VERVANGEN?

Roberto Farinacci poogt Mussolini te vervangen als hoofd van de fascistische partij en de marionetten-regering, een post welke de vroegere Duce naar vermeld de laatste tijd gaarne zou willen overdragen. De „Corriere del Ticino" van Lugano zeide van zeer gezaghebbende zijde vernomen te hebben, dat Farinacci — Italië's grootste anti-semiet, criticus van het Vaticaan en gunsteling van de nazies — op het punt staat de positie van hoofd van de fascistische partij-regering te aanvaarden. Men zegt, dat Mussolini teruggetrokken woont in een villa aan het Garda-meer, niet alleen vanwege zijn slechte gezondheid, zijn physieke en morele instorting, maar ook uit vrees voor zijn leven. Behalve dat Farinacci een intensieve campagne geopend heeft tegen de Joden en de Katholieke Geestelijkheid, zou hij ook een feitelijke oorlogsverklaring gedaan hebben aan de talianen, die zich tegen de fascistische en Duitse bezetters verzetten.

In zijn „Regime Fascista" waarschuwde hij het Italiaanse volk, dat elke aanslag op de fascistische en Duitse kameraden zeer duur zal komen te staan. „Als de schavotten werken", aldus Farinacci, „zal men beseffen dat het ons ernst is". De „Corriere" zeide, dat Farinacci een terreur-régime bepleit gelijk dat van Himmler in Duitsland teneinde het Italiaanse verzet te breken.

„Der Bund" van Bern zeide, dat het verzet in Noord Italië voortdurend toeneemt, vooral in Bergamo en Como, terwijl te Florence de staat van beleg werd afgekondigd als gevolg van een reeks incidenten tussen de Italianen en de Duitsers. (Aan de Zwitsers-Italiaanse grens, (AP) 19.11).

GEEN ENKEL VLIEGTUIG GING VERLOREN.

Het Hoofdkwartier van de Noordamerikaanse luchtmacht in Engeland maakte bekend, dat Vliegende Forten, geëscorteerd door Thunderbolts, Vrijdag doelen in West-Duitsland bombardeerden zonder daarbij enig verlies te lijden. Niet een enkel vijandelijk gevechtsvliegtuig steeg op om de Noordamerikanen te bestrijden. (Londen, (AP) 19.11).

Het nieuws van vandaag.

De krachtige tegenaanvallen van Maarschalk Erich von Mannsteins Duitse troepen hebben den Russen de eerste tegenslag bezorgd in hun reusachtige offensief, dat thans reeds vier maanden oud is. Op het meest Westelijke punt van hun opmars, bij Zjitomir, moesten de Russen zich terugtrekken en de stad aan den vijand overlaten. Dit geschiedde in opdracht van het Hoofdcommando, opdat stellingen zouden worden ingenomen, welke gunstiger zijn voor de verdediging.

In een dagorder maakte Maarschalk Joseph Stalin evenwel bekend, dat de stad Ovruch aan de LeningradOdessa spoorlijn op 40 kilometer ten Noorden van Korosten, door de troepen van Generaal Nikolai Vatutin genomen werd. Bij de verovering werd gebruik gemaakt van luchttroepen onder GeneraalMajoor Rumyantsov.

Ook staken de Russen de rivier de Dnjepr over bij Tsjerkassy en reeds vechten zij in de buitenwijken van deze belangrijke stad.

Vandaag meldt een bericht uit Bucuresti via Bern, dat de Roemenen begonnen zijn het schiereiland Krim te ontruimen. Dit zal blijkbaar zijn geschied met Duits goedvinden, met het oog op de mogelijkheid, dat Turkije in oorlog zal komen aan de zijde der Verenigde Landen.

Aan het Italiaanse front waren de patrouilles iets actiever maar grote veranderingen kunnen niet gemeld worden. Het 8e leger veroverde een dorpje met de naam Perano maar moest er hard om vechten. De luchtmacht kon door de slechte weersomstandigheden niet veel uitrichten. Uit het Midden-Oosten vielen zware bommenwerpers evenwel Khalkis in Hellas aan. Er vonden grote ontploffingen plaats en er ontstond een grote brand, zo worden pogingen gedaan om de Duitse krijgsverrichtingen in het gebied van de Aegeïsche Zee te beknotten. Want deze houden nog aan en volgens een bericht van hedenmorgen uit Ankara is de invasie van het eiland Samos begonnen.

Van de aanval, welke gisteren overdag door Noordamerikaanse Vliegende Forten op West-Duitsland werd gedaan, keerden alle toestellen behouden terug. Men ontmoette niet eens een vijandelijk vliegtuig, evenmin als dat geschiedde bij de aanval van de voorgaande nacht op Berlijn.

In de afgelopen nacht werd Leverkusen in het Rijnland aangevallen. Verder werden mijnen gestrooid in de vijandelijke wateren. De verliezen van het Bommenwerperscommando bedragen 5 vliegtuigen.

STEMMEN UIT BEZET NEDERLAND.—I

De kerk na de oorlog.

Hiermede begint „Dagblad Amigoe di Curaçao" de publicatie van een reeks artikelen, die overgenomen zijn uit het in het bezet Nederland verschenen extra-nummer van het sluikblad „Vrij Nederland". Dit nummer — van 5 Juli 1943; derde jaargang nr. 11 — bevatte een aantal artikelen over na-oorlogse vraagstukken. Het spreekt vanzelf, dat deze artikelen van enorm belang geacht moeten worden, daar hier de stem gehoord wordt van hen die de hitte des daags verdragen hebben. Het spreekt vanzelf, dat niet ieder het steeds in elk opzicht met genoemde artikelen eens za! zijn en het ligt ook in de bedoeling na verloop van tijd een nabeschouwing hieraan te wijden.

In een „Ter begeleiding" schrijft het sluikblad zelf:

De actuele gebeurtenissen en ons verzet hebben de laatste maanden zozeer beslag gelegd op de kolommen van „Vrij Nederland", dat, hetgeen over het „winnen van de vrede" gezegd diende te worden, op de achtergrond raakte. En het is juist op dit laatste punt, dat „Vrij Nederland" eenmaal baanbrekend werk verrichte op het terrein van de ondergrondse pers. Met vreugde constateren wij dan ook, dat andere illegale bladen reeds meer plaatsruimte voor de behandeling van problemen der toekomst inruimen. Dit kan ons volk slechts ten goede komen. Immers uitsluitend negatief verzet moet op den duur verlopen. Wij moeten niet alleen weten waartegen wij strijden, maar ook waarvóór. En dan, hoewel op geen andere manier, zijn deze vragen niet minder actueel dan bv. de Arbeitseinsatz. Sterker nog, elke dag worden zij actueler en eens zal de dag komen, waarop haar actualiteit alles beheersen zal.

Wij hebben gemeend een extra nummer geheel aan deze problemen te moeten wijden, om in de gewone edities voldoende ruimte voor andere onderwerpen te behouden. Met deze artikelen zijn alle problemen niet gesteld en nog minder opgelost. Ook moet men het hier gebodene niet programmatisch opvatten. Wij bedoelen slechts materiaal te verschaffen en richting te geven aan de discussies, die onder ons volk gevoerd worden. Ons doel is dus in de eerste plaats paedagogisch, maar wij menen dat het best te kunnen dienen door zelf een duidelijk standpunt in te nemen. Mocht dit gewaardeerd worden, dan zullen wij dit werk naast onze andere arbeid voortzetten.

Natuurlijk is dit nummer wat „zwaar". Wij kennen die klacht. Ook de toekomst zal echter „zwaar" zijn. Daarom kunen wij met „lichter" niet toe.

Dit extra nummer is bedoeld als studie-materiaal. Vluchtig lezen heeft geen zin. Regelt met zorg uw verspreiding. Bespreekt de problemen in uw vriendenkring. Gaat verder dan wij. Doet het anders dan wij. Maar: doet het! Vrij Nederland heeft burgers nodig die weten wat zij willen.

In verband met de plaatsruimte zullen wij de artikelen over een langer tijdsbestek moeten verdelen. Elk artikel zal echter als kopje „Stemmen uit Bezet Nederland" dragen.

Redactie „Dagblad Amigoe di Curaçao".

Het wordt hoog tijd, dat men in bredere kring dan tot dusver zich rekenschap ga geven van de taak en de houding der kerken in de tijd na de bevrijding van ons land. Deze tijd, waarin belangrijke kerkelijke arbeid is lamgelegd en van allerlei kerkelijk gesprek in vergadering en pers het zwijgen is opgelegd, mag niet onbenut voorbijgaan, maar moet worden gezien als een kostbare voorbereidingstijd en als zodanig ook gebruikt worden. Twee dingen moeten daarbij worden voorop gesteld.

Enerzijds zal het hoog nodig zijn, dat de kerken bereidheid tonen haar taak en haar houding grondig te willen herzien. Het zou toch wel vreselijk zijn, als alle zwakheden en zonden van de kerken, die zovelen afschrokken, onveranderd terugkwamen. Men kan van de kerken onmogelijk vragen, dat zij haar boodschap, haar roeping gaan wijzigen, want de kerken zijn zich bewust, die van Godswege te hebben ontvangen. Maar wel zal de kerk moeten tonen uit deze vreselijke jaren wat geleerd te hebben en zij zal de durf, de paraatheid en de ootmoed moeten bezitten om dat in practijk te brengen.

Welke aanwijzingen geven de ervaringen in deze jaren voor de taak, die der kerk na de oorlog wacht?

Voor alles hebben de kerken in deze jaren kunnen leren de grote beslissende betekenis van onderling overleg, juist daar, waar de eenheid en het gemeenschappelijk verleden zoveel worden bevorderd als in onze kerkelijk verdeelde wereld mogelijk is. Wij moeten ons niet aan de illusie overgeven, dat na de oorlog eensklaps alle verschillen der kerken zouden verdwijnen en het vraagstuk der kerkelijke gescheidenheid plotseling zou worden opgelost. Daar zijn al te veel oorzaken van hiërarchische, dogmatische, liturgische en practische aard, die de scheidingen voorlopig nog wel zullen doen voortbestaan. Bovendien, de eenheid der kerken te willen als een mooi exponent van de groeiende of gewenste nationale eenheid is voor de kerk een gevaarlijk en ongeoorloofd(?) ondernemen. Een kerkelijke eenheid mag slechts kerkelijke motieven hebben.

Maar iets anders is, is niet iedere kerk verplicht 1) althans een bijdrage te geven om de roeping der eenheid zoveel doenlijk tot uiting te brengen; 2) mag geen enkele kerk of groepering zich hiervan ontslagen weten.

Juist deze jaren hebben geleerd de grote betekenis van gemeenschappelijk overleg. Wat niemand voor mogelijk hield, is als een ongedacht wonder geschied, de Roomse en bijna alle Protestantse kerken hebben op bepaalde ogenblikken elkaar gevonden, en samen hebben ze telkens weer een bepaalde brief opgesteld, of althans in overleg met elkaar bepaalde oproepen aan machthebbers en volk verzonden. Hier ligt een belangrijke aanwijzing. De kerken vullen zich in elke plaatselijke gemeente, maar ook in de hoogste bestuurslichamen en zouden veel meer aanzien winnen aan gemeenschappelijk overleg. De tijd van het naast en langs elkaar heenleven moet onherroepelijk

tot het verleden behoren. De geest van onze tijd moet er de kerken toe dwingen haar gemaskerde houding en optreden te laten varen.

Daarmede hangt samen, dat de kerken in deze jaren uit dit alles hebben kunnen leren, dat de geest van ons volk er toe kan brengen, vooral waar het dan tot ons sprekende kerken zijn. Die macht der kerken ligt in het woord, dat zij te spreken hebben, niet in de politieke macht, die zij wellicht zouden kunnen ontwikkelen. Dat zijn onkerkelijke middelen. Maar vooral hebben de kerken mede ontdekt, dat ons volk gretig en dankbaar luisterde toen zij spraken van gelukzaligheid en het Evangelie. Dat zijn alle gebroken grote onvergetelijke ogenblikken geweest, toen de kerken in naam van den Heer en terwille van het volk opkwamen voor de gerechtigheid, barmhartigheid en vrijheid en daarbij protesteerden tegen de schending dezer geboden door de bezettende macht.

Maar ook na de bezetting zullen de kerken ons volk moeten steunen, leiden en waarschuwen door openlijk — en zoveel mogelijk gemeenschappelijk — tot stand brengen van een eigen Nederlandse democratische regering en niet zondigen tegen de geboden van gerechtigheid en barmhartigheid. Dat dit geen theoretische mogelijkheid is: heeft de geschiedenis ook van de laatste tientallen jaren wel bewezen. Ook in dat geval zullen de kerken de moed moeten tonen, die zij nu bezitten. Ontzaggelijke noden zullen juist na de bezetting aan het licht komen en ook dan zijn dit zaken, waar de kerken niet zullen kunnen en mogen zwijgen. De ontkerstening van ons volk, de ontbinding der gezinnen, de ontworteling der jeugd, tegen alle verzoekingen en gevaren zal ons volk moeten worden gewaarschuwd.

Het gevaar is groot, dat de kerken de schijn op zich laden van machtsbegeerte en zelfzuchtig winnen van invloed. Er zullen dan wel weer stemmen opgaan, die niets verstaan van de roeping der kerken, die menen, dat de kerken verder nu maar zwijgen moeten.

Het ware te wensen, dat diegenen, die nu in deze jaren met instemming, vreugde en dankbaarheid de protesten der kerken hebben gesteund en verspreid, daaruit de consequentie trokken en ook na de oorlog begrepen, dat het de roeping der kerken is haar woord te spreken over het gehele volksleven, ook over de daden der regering (ook „rechtse" regeringen!) als die in strijd zijn met de geboden Gods.

Tot roeping der kerken zal daarom ook behoren een dieper inzicht, dat de kerken een roeping en dienst hebben tegenover ons gehele volksleven, dat zij geroepen zijn ons volk te helpen in de vele mogelijke geestelijke vragen, waarover de volken na de oorlog gesteld zullen worden. Tot de vele wonderen van deze jaren behoort ook dit wonder, dat de kerk waarvan zo velen niets belangrijks verwachtten, weer door velen ontdekt is als het geweten van ons volk. Maar een geweten is een onrustig en het maakt onrustig, vooral een gehele maatschappij.

In onze vroegere bevrijdingsoorlog hebben ons volk en onze kerk elkaar gevonden en verstaan. De kerk wist, dat zij een roeping had voor ons gehele volksleven en ons volk verstond, dat het moest luisteren naar de kerk. Door de nood van de verdrukking en de strijd om de vrijheid waren kerk en volk naar elkaar toe gedreven.

Kunnen wij dit ook van de tegenwoordige tijd zeggen?

In een al te vurig en niet al te zuivere kerk is. Men leze er bv. Kierkegaard dat de kerk na de oorlog „de pas zal markeren". Wat ze daarmede precies bedoelen, hebben wij ondanks vele gesprekken nooit goed begrepen. Voorlopig echter zien wij nog geen teken van een duizendjarig rijk en de kerk vergete niet, dat een zg. Christelijke leer, zo'n middelmatig en voor het algemeen gebruik gereed christendom de gevaarlijkste en geniepigste vijand van de kerk is. Men leze er bv. Kirkegaard nog maar eens op na. Maar dit neemt niet weg, dat de kerken bereid zullen moeten zijn nog veel meer dan tot nu toe zichzelf te willen stellen ten dienste van het volksleven, maar dan ook op de enige wijze, waarop zij ons volk waarachtig kunnen dienen, in de dienst van het Evangelie en der barmhartigheid. Hoe en hoevelen van het volk dan luisteren zullen, weten wij niet. Maar wij hebben de belofte.

CURAÇAO

„PSYCHOLOGISCHE PROBLEMEN IN VERBAND MET OORLOG EN VREDE".

Lezing Dr. E. V. Saher.

Zoals reeds in het kort gemeld, zal de bekende jurist, Dr. Edward von Saher, Dinsdagavond om 20 uur een lezing houden in het Briontheater onder auspiciën van de Vereniging Mgr. Niewindt. Dr. von Saher, die voor de oorlog een van de grootste advocatenkantoren in Amsterdam had, was juist in de Verenigde Staten toen de oorlog uitbrak en heeft het sedertdien een actieve rol gespeeld in het Nederlandse verenigingsleven aldaar. Toevalligerwijze hebben wij de afgelopen week enkele artikelen over dit Verenigingsleven kunnen plaatsen en de lezer herinnert zich hiervan nog de Nederlandse Kring. Van deze kring is Dr. von Saher de voorzitter. Door zijn werk komt Dr. von Saher in New York dagelijks met de Nederlanders aldaar in aanraking en de korte tijd, dat de doctor op Curaçao is heeft hij zich hier ook reeds vele vrienden weten te verwerven vooral ook door de veelzijdige belangstelling, die Dr. von Saher voor alle mogelijke onderwerpen aan de dag legt.

Dr. von Saher zal spreken over „Psychologische problemen in verband met oorlog en vrede". Indertijd heeft de Universiteit van Chicago aan Dr. von Saher gevraagd over dit onderwerp te spreken. Deze voordracht kon toen niet doorgaan als gevolg van ziekte, maar Dr. von Saher zal de gedachten, die hij voor toen formuleerde, thans hier uitspreken. Wij hebben het genoegen gehad Dr. von Saher enkele malen te mogen ontmoeten en menen te mogen zeggen, dat Dr. von Saher allerinteressantst weet te vertellen, zodat wij elkeen willen opwekken Dinsdagavond de lezing te gaan aanhoren. Naar ons werd medegedeeld is de lezing gratis toegankelijk voor leden en introducees. De laatsten kunnen zich aan de deur gewoon melden, dus behoeven niet van een lid vergezeld te zijn.

Curaçaose Aphorismen.

Met vuur spelen.

Een boekerij onderbrengen in een gebouw van hout is god Vuur verzoeken.

Van hand en tand.

De laatste hand wordt aan Curaçao's statige herenhuizen gelegd: De Tand van de tijd.

Axioma.

Hoge brug plus Tunnel blijft nul.

Curaçaos Volkslied.

Do Re Mi Fa Sol (De Rijken Met Florisante Situatie).

E. B.

Economisch bericht: Vrijhandel voor mij, honger voor jou.

Oorlog.

Laat ons bestuur en burgerij verzoenen door salarisverhoging en belastingverhoging.

Alliteratie.

Wispelturigheid der wiskunde: P.K. en Perpetuum mobile.

De goede zaak.

Krijgsvuur in kwadraat: Hee(r) Man².

Verkeerde inwijkeling.

Van „Ik wil een pas' tot Paskwil.

Aardverschuiving.

De Poolse Corridor: Brede Straat Otrabanda.

Au chateau.

Hartog op zijn chateau: „God heeft de standjes gewild".

C.

K.S.C.

Programma 21 November.

Riferrein: 10 uur Dosko A — Excelsior A (P. Scorea); 16 uur Finale Mgr. Verriet-tropee-wedstrijden De West— Jong Suriname.

Juicio-terrein: 10 uur Dosko B — Vitesse B (J. Leander) 16 uur De Ruyter Jr. — Republiek Jr.

VORMEN.

Zijne Hoogwaardige Excellentie Mons. Petrus I. Verriet O.P. zal heden middag om 16.30 uur het H. Vormsel toedienen op Santa Maria.

NIEUW MARINE-BLAADJE.

Samen met de verschijning van „Daily Force" in een nieuw gewaad werd door de Noordamerikaanse Marine hier een nieuw blaadje uitgegeven. Het verscheen onder de kop: „Wat is mijn naam?" Vijftig guiden werd uitgeloofd aan dengeen, die de beste naam zou voorstellen.

VOEDSELPAKKETTEN.

Het Informatie Bureau van het Rode Kruis deelt mede, dat geen voedselpakketten meer verzonden kunnen worden in de maand December.

Voortaan kan men in de eerste week van iedere maand opgeven of men een voedselpakket wenst te verzenden.

SPANT AL UW KRACHTEN IN.

Het Dames Comité „Irene" schrijft: Het is nog niet zo lang geleden dat wij er melding van maakten een nieuwe zending wol te hebben ontvangen en via de nieuwsbladen een beroep deden de hand aan de ploeg te slaan.

Het onlangs ontvangen telegram van Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Juliana, gericht tot de afdeling Curaçao van het Nederlandse Rode Kruis, is de reden, waarom wij nogmaals deze oproep tot medewerking plaatsen.

In genoemd telegram wijst Hare Koninklijke Hoogheid o.a. op de grote behoeften, die straks in bevrijd Nederland zullen bestaan...... en **ook een onbeperkte hoeveelheid kledingstukken zal zeer zeker nodig zijn**", schrijft Zij.

Is er nog wel iets anders nodig om tot medewerking aan te sporen?

Inmiddels is het ons een groot genoegen te kunnen mededelen, dat van de laatst ontvangen zending wol en flanel, reeds een belangrijk deel in warme en nuttige kledingstukken werd omgezet en reeds in October jl. naar Engeland verzonden is. Voorwaar geen geringe praestatie van onze Curaçaose dames, als men bedenkt, dat de zes kisten, welke verscheept werden, niet minder dan 2599 stuks goed bevatten, waarvan 1597 stuks genaaide kleding (voor het merendeel kindergoed) en 992 stuks gebreide goederen zoals dassen, mutsen, sokken, truien enz., voor soldaten en kinderen.

Het bestuur acht zich biezonder gelukkig een zo grote schare ijverige dames tot zijn trouwe medewerksters te mogen rekenen en vertrouwt, dat de opwekking van Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Juliana voor allen een aansporing te meer zal zijn tot het inspannen van alle kracht.

NEDERLAND

ENORME OPLAAG.

Thans wordt bekend, dat het Nederlandse sluikblad „Trouw" op 31 Augustus met een speciaal nummer, verspreid in niet minder dan 60.000 exemplaren, is verschenen.

BOMBARDEMENTEN.

Geallieerde bommenwerpers — Nederlandse en Australische — hebben ten Westen van Tanimbar een vijandelijk vrachtschip en een begeleidend corvet vernietigd. Verder zijn hevige aanvallen gedaan op Kaimana, Dobo, Manatoeto, Fak Fak. Vannacht werd een van de zwaarste aanvallen verricht met 27 ton bommen op militaire en andere objecten in en bij Soerabaia. Verder op de raffinaderijen van Tjepoe en op de vliegvelden Tandjong Perak en de Pasar (Bali).

DR. MOETON IN NEW YORK.

Dr. J. Moeton, hoofd van de politieke afdeling van het Departement van Economische Zaken en lid van de Nederlandse afvaardiging ter Herstelconferentie in Atlantic City, is gisteren uit Londen te New York aangekomen.

NOG VELE JAREN.....

De Nederlandse Minister van Onderwijs, de Heer Gerrit Bolkestein, heeft een boodschap gericht tot het Internationale Studentencongres, dat te Londen is bijeengekomen. Hierin luidt het: „Een groot aantal Nederlandse studenten leeft nu „onwettig" in hun eigen land onder de nazie-bezetting, omdat zij zich aan dwangarbeid wensen te onttrekken. Zij putten hun kracht mede uit het bewustzijn, dat de universitaire jeugd der Geallieerde landen krachtig verenigd is in haar vastbeslotenheid de beste jaren haars levens te wijden aan de strijd tegen het nazisme. Studenten en hoogleraren weten, dat het systeem dat thans nazisme heet gedurende vele generaties in Duitsland heeft geleefd en dat daarom de worsteling tegen dit systeem nog vele jaren kan duren. Doch zij hebben vertrouwen in de afloop van deze worsteling."

De Minister wenst ten slotte het Congres alle succes toe.

NEDERLAND OP DE HERSTELCONFERENTIE.

De Nederlandse Afvaardiging ter Herstel-conferentie te Atlantic City bestaat uit de Heren Piet A. Kerstens, Maximiliaan P. L. Steenberghe, Crena de Jongh en Ir. Leonard A. H. Peters — zoals wij reeds hebben gemeld. Adviseurs zijn majoor Dr. J. A. F. van der Belt (Medicus) en Jacques Polak. Een andere adviseur Dr. J. Mouton, hoofd van de economische politieke afdeling van het Departement van Economische Zaken, wordt eerstdaags uit Londen verwacht. De Heren C. van Stolk, hoofd van het Nederlandse voedselbureau en E. C. Zimmerman, voorzitter van de Nederlandse Aankoopcommissie, beiden te New York, staan voortdurend als adviseurs van de afvaardiging ter beschikking.

— Een Duitse militaire rechtbank heeft de Belgen Marcel Stiernaers, uit Gent, 20 jaar, en Hendrick Willems, uit Waterschei, onderscheidenlijk tot drie en tot vijf jaar dwangarbeid veroordeeld. Zij werden ervan beschuldigd in twee jaar tijds uit een kolenmijn proviandzegels à 5000 kg. brood, gestolen te hebben. Deze waren bestemd voor een zekere categorie werklieden.

— Op de Goedendaglaan, te Kortrijk, hebben drie onbekenden een bediende van de Werbestelle aangevallen, die zich met het opeisen van arbeiders voor Duitsland bezighoudt. Twee kogels doorboorden de jas van den bediende, die evenwel niet werd gewond.

Buitenland.

ROEMENEN VERLATEN DE KRIM.

De correspondent van het Zwitserse nieuwsblad „Gazette de Lausanne" te Bucuresti deelde mede, dat de Roemeense divisies, welke gevoegd zijn bij het Duitse leger op de Krim, begonnen zijn met de ontruiming van het schiereiland.

Het bericht uit Bucuresti zeide, dat men hoopt op zijn minst 50 procent van de Roemeense troepen te ontruimen of ongeveer 7 divisies. Volgens den correspondent zou een divisie reeds met succes zijn overgebracht naar Odessa „niettegenstaande de waakzaamheid van de Russische vloot". De correspondent zeide voort, dat de strijdmacht, welke wordt ontruimd, bestaat uit 1 divisie cavalerie, 1 pantser-divisie, 1 tankdivisie, 2 divisies lichte infanterie en 2 gemengde divisies.

Om het massa-vervoer te vergemakkelijken hebben de Roemeense overheden een uitgebreide verscheping van burgerlijke goederen uit de provincies Bessarabië, Roethenië en Boekovina verboden. (Bern, (AP) 20.11).

ZWEEDSE UNIVERSITEITSSTAD AANGEVALLEN.

De Universiteitsstad Lund werd in de afgelopen nacht in paniekstemming geworpen toen het bestrooid werd door brandbommen en een bom van duizend pond geworpen werd in een tuin aan de rand van de stad. Het enige slachtoffer was een vrouw, die door glas gesneden werd. De officiële Zweedse bekendmaking zeide, dat de bommenwerper van onbekende nationaliteit was, doch autoriteiten van Lund zeiden, dat uit een eerste onderzoek is gebleken, dat de brandbommen en de ene brisantbom uit een Brits vliegtuig kwamen. (Stockholm, (AP) 19.11).

BRITSE REGERING OVERWEEGT VRIJLATING SIR OSWALD MOSLEY.

Een storm van protest ontstond over geheel Engeland door een beslissing van de Regering om Sir Oswald Mosley, den fascist van vóór de oorlog, vrij te laten.

De beroering nam nog toe toen afvaardigingen van oorlogsarbeiders gingen protesteren bij den Minister van Binnenlandse Zaken Herbert Morrison. Vertegenwoordigers van meer dan een millioen arbeiders, hebben zich verzet tegen de voorgenomen vrijlating van den man, die de Britse zwarthemdenpartij organiseerde.

De Regering zag zich gesteld voor nieuwe stoornissen in de oorlogsinspanning in dit jaar dat reeds de meeste stakingen gezien heeft sedert de oorlog begon.

„Het gevoelen in de fabrieken is van zodanige aard, dat wij niet verantwoordelijk kunnen zijn ingeval er iets mocht gebeuren", zeide de delegatie, welke de arbeiders van het vervoerwezen vertegenwoordigde, — een der grootste vakbonden van Groot Britannië met meer dan 1.200.000 leden. (Londen, (AP) 19.11).

SIR OSWALD MOSLEY VRIJGELATEN.

Sir Oswald Mosley werd hedenmorgen vroeg op vrije voeten gesteld. Sir Oswald was vóór de oorlog leider der Britse fascisten.

De vroegere leider der zwarthemden, die 3½ jaar was geïnterneerd, verliet deHolloway-gevangenis in een gesloten wagen met zijn echtgenote, die samen met hem was geïnterneerd. Terwijl een groep verslaggevers en fotografen buiten de gevangenis wachtte, vertrok Sir Oswald uit de achterpoort kort na 7uur.

Het voornemen om hem vrij te laten werd deze week bekendgemaakt en veroorzaakte een uitbarsting van protesten, vooral van de communistische vaklieden (Londen, (AP) 20.11).

GEALLIEERD COMMUNIQUÉ VAN NOORD-AFRIKA.

„De troepen van het 8e leger hebben den vijand verliezen toegebracht bij verschillende succesrijke patrouillegevechten. Er werd hard gevochten in een sector van het 8e legerfront, waar onze troepen een dorp veroverden. Het vijandelijke geschut was wederom actief aan het front van het 5e leger. Vooral in de zone verder het land in verbeterden onze troepen hun stellingen. De weersomstandigheden zijn nog slecht.

De luchtactiviteit werd beperkt door de weeromstandigheden. Spoorwegobjecten en motorvoertuigen aan het slagfront en nabij Metkovic in Joegoslavië werden aangevallen. Tijdens de nacht van 18 op 19 November voerden onze bommenwerpers verkenningen uit en bombardeerden zij wegenobjecten en gebouwen te Lanciano. 2 Vijandelijke vliegtuigen werden vernield. 3 Onzer vliegtuigen worden vermist" (Geallieerd Hoofdkwartier te Algiers, (AP) 20.11).

BOMBARDEMENT OP KHALKIS.

Als volgt luidt een communiqué van het Midden-Oosten:

„Zware bommenwerpers van de Royal Airforce hebben Khalkis (in Hellas) in de nacht van 18 November aangevallen. Er werden grote ontploffingen veroorzaakt en er ontstond een grote brand. Andere ontploffingen werden gezien nabij de Oostelijke steiger. Van deze en andere verrichtingen wordt 1 onzer vliegtuigen vermist." (Caïro, (AP) 20.11).

AANVALLEN OP JAPANSE EILANDEN IN DE STILLE OCEAAN.

Admiraal Chester Nimitz maakte bekend, dat vliegtuigen van Noordamerikaanse vliegdekschepen samen met Liberators van het leger een week lang aanvalenl hebben gedaan op de Japanse bases in de Marshall en Gilbert-eilanden in het centrale deel van de Stille Oceaan. (Pearl Harbor, (AP) 19.11).

KOLONEL PERON VERLIEST AAN MACHT.

Het namiddagblad „La Razon" van Montevideo, dat dikwijls nauwkeurige inlichtingen heeft verstrekt over de Argentijnse gebeurtenissen, zeide van betrouwbare zijde vernomen te hebben, dat Generaal Ramirez, die gematigder wordt beschouwd dan zijn drie militaire collega's, „weer een krachtige positie in de regering van Argentinië gekregen heeft. Verder zeide het blad, dat daarentegen Kolonel Juan Peron, Voorzitter van de Nationale Arbeidsraad, die dikwijls is genoemd als de nacht achter het bewind en zelfs leider van de Argentijnse Regering, gestadig aan terrein verloren heeft. De reden hiervan zou zijn, dat zijn medeofficieren gebelgd zijn over zijn verklaring aan het blad „El Mercurio" van Santiago, dat hij in zijn archieven het ontslag heeft van 3300 uit de 3600 Argentijnse leger-officieren.

„La Razon" herinnerde eraan, dat volgens de berichten de nachten van Ramirez zouden tanen, terwijl de loge van kolonels de bovenhand kreeg bij het aftreden van drie cabinetsministers aan het begin van October. Van de drie voornaamsten der loge zou Peron thans aan kracht verliezen, terwijl de andere twee hun respectieve posities versterkten of hopen te versterken. Het blad zeide, dat een hunner is Kolonel Emilio Ramirez, Hoofd van Pölitie in Buenos Aires, wiens streven naar grotere macht verscholen ging achter zijn plan van kort geleden om een federale politiemacht te vormen, waarin de uitstekend geoefende troepen van de huidige federale gendarmerie zouden worden opgenomen. De andere — volgens „La Razon" — is Kolonel Rodolfo Gonzalez, die als Secretaris van den President met ministeriële rang thans het toezicht heeft over de gehele pers, de radio, de film, het theater en de letterkundige activiteiten in Argentinië en bovendien nog alle ministeriële maatregelen coördineert. Het blad zeide, dat de uiteindelijke proef voor Peron zal komen als de Regering zijn geliefd plan voor het vormen van een arbeidsportefeuille in het cabinet zal aannemen of verwerpen. Maar zelfs al wordt een Ministerie van Arbeid gevormd dan zou deze nog kunnen worden toevertrouwd aan een ander dan Peron, waaruit zijn nederlaag zou blijken.

„La Razon" zeide, dat men de reden heeft kunnen ophelderen van het vreemde bezoek, dat onlangs aan den Minister van Financiën, Cesar Ameghino, gebracht werd door een groep van leger-officieren, die hem officieel feliciteerde voor zijn uitstekende politiek sedert hij benoemd werd. Het blad zeide vernomen te hebben, dat Ameghino werd gefeliciteerd omdat hij de kans en de middelen vond om de salarissen der legerofficieren te verhogen met 20 tot 40 procent. Deze verhoging zal de officieren van alle rangen van luitenant tot kolonel bevoordelen, op grond dat hun salarissen minder waren dan de marine-officieren van gelijke rangen. „La Razon" zeide, dat het besluit van de verhoging niet gepubliceerd mag worden mits van tevoren goedgekeurd door het Ministerie van Oorlog. (Montevideo, (AP) 19.11).

MOUNTBATTEN AANVAARDT DE TECHNISCHE LEIDING.

Lord Louis Mountbatten heeft de technische leiding op zich genomen als Opperbevelhebber in Zuid-Oost-Azië. Het eerste communiqué werd door zijn hoofdkwartier te New Delhi uitgegeven. Men verneemt echter, dat het nog enige tijd zal duren alvorens zijn commando volledig is en dan zal nog een zekere periode moeten verstrijken alvorens kan worden begonnen met krijgsverrichtingen op grote schaal (New Delhi, (AP) 19.11).

ALLERLAATSTE NIEUWS.

— **De Russen** zijn slechts 1½ kilometer van Tsjerkassy verwijderd na Daksnovka op 6½ kilometer ten Noord-Westen ervan te zijn gepasseerd.

— **Een bericht** dat nog niet officieel bevestigd is, deelt mede, dat de Chinezen ongeveer 400 Japanners hebben gedood in gevechten, welke hebben geleid tot de verovering van een plaatsje nabij de belangrijke havenstad Itsjang aan de Jangtse. De Chinezen rukken verder op naar Itsjang. De Japanners gebruikten gifgas en voerden geschut aan om hen tot de terugtocht te dwingen.

— **De Spaanse Regering** maakte bekend, dat de Verenigde Staten de goede trouw van Spanje aanvaard in verband met de felicitatie-boodschap, welke de vorige maand gezonden werd aan José Laurel, President van de marionetten,regering der Philippijnen. De Spaanse verklaring zeide, dat de boodschap geen erkenning van de marionetten-regering betekende en dat Washington de quaestie thans als afgedaan beschouwt.

— **Radio-Marokko** zeide, dat Pétain is afgetreden. Het bericht werd anders nergens bevestigd.

— **De radio van Ankara** deelde mede, dat de Duitsers begonnen zijn met pogingen om Samos te invaderen. Verdere biezonderheden werden niet medegedeeld.

Hoe financiert U. S. A. de reusachtige oorlogsuitgaven?

De zeer hoge belastingen terstond door de werkgevers ingehouden om moeilijk inbare belastingschulden te voorkomen.

Nederlanders en oud-Nederlanders brengen tientallen millioenen op.

Gideonse, van Loon, van Paassen, von Saher, Pater van der Veldt en Ds. Burggraaff zijn de leidende personen in Nederlands New York.

(Biezondere Correspondentie).

Het is geen gemakkelijke taak voor de regering der Verenigde Staten van Noord-Amerika om de reusachtige oorlogsuitgaven te financieren. Twee wegen staan voor dit doel open. Hoge belastingen en leningen. Deze financiële operaties moeten bovendien nog bezien worden in het licht van de algemene economische politiek. De Noordamerikaanse industrie werkt op volle kracht, millioenen mannen en vrouwen zijn in het productie-proces ingeschakeld, het overheidsapparaat is uitgebreid. Het loonpeil is gestegen. Er worden grotere winsten gemaakt door de bedrijven. Er komt dus veel meer geld in omloop dan in normale tijden. Dit schept het gevaar voor inflatie, dat betekent dat het leven op een hoger peil komt, de prijzen stijgen en het geld minder waard wordt.

Hiertegen vecht de regering van President Franklin D. Roosevelt. Sommigen zeggen, dat hij de zaken niet hard genoeg aanpakt. Anderen bewonderen de uiterst tactrijke wijze, waarop hij dit probleem aanvat. Hij gaat net zo ver als de stemming van de bevolking kan verdragen.

Vast staat, dat de lenings- en belasting-politiek geheel in het teken van de strijd tegen de inflatie staat.

Ongekend hoge belastingen in U.S.A.

De belastingen zijn in Noord-Amerika tot een ongekend hoog peil opgevoerd. Hoger dan in Curaçao. Om de betaling dezer belastingen te vergemakkelijken en in het biezonder te vermijden, dat de mensen hun verhoogde inkomens uitgeven en dan met hoge moeilijk inbare belastingschulden blijven zitten, is er dit jaar een regeling ingevoerd, die bevordert, dat de belastingen direct betaald worden als het inkomen verdiend is. Van lonen en salarissen worden de belastingen direct afgehouden en door den werkgever aan de fiscus betaald. Voor de handel en industrie zijn regelingen vastgesteld, die hetzelfde effect hebben.

10% van het inkomen moet in oorlogsleningen worden belegd.

Daarnaast bestaat een oorlogsspaarplan, hetwelk hierop neerkomt, dat iedereen tenminste 10% van zijn inkomen in oorlogsleningen belegt. De grote ondernemingen en de overheid dragen hiervoor zorg.

Het is interessant te zien op welke wijze aan deze oproep voldaan wordt.

De mate van offervaardigheid is een bewijs van het feit, dat het volk der Verenigde Staten van Noord-Amerika vast besloten is om deze oorlog — het koste wat het wil — tot een glorieus einde te brengen. Zij doen dit, niet omdat zij zich direct bedreigd gevoelen, maar omdat zij er van overtuigd zijn, dat er geen enkel volk ter aarde — waar het ook moge leven — zich niet in vrijheid zal kunnen ontwikkelen, indien de duistere machten van fascisme en nipponisme, die nooit en te nimmer blijk van respect voor anderer belangen en inzichten hebben gegeven en die nooit en te nimmer een volk, hetwelk zich bevindt in de spheer van hun macht zelfs maar tot een begin van vrije ontwikkeling hebben laten komen.

Dit is het standpunt van den eenvoudigen Noordamerikaansen arbeider, van den eenvoudigen boer in het Midden-Westen, van de landbouwarbeiders en de kleine middenstanders.

Dit verklaart ook waarom die geweldige offers gebracht worden en waarom alle distributiemaatregelen, beperkingen in het verkeer zonder morren aanvaard worden.

Bovendien 2 maal per jaar extra campagnes.

Behalve de regelmatige belegging van 10% van het inkomen, worden er ook nog twee maal per jaar grote campagnes gehouden, die op het plaatsen van enorme bedragen aan oorlogsleningen gericht zijn. De laatste campagne vond in September jl. plaats.

Hoe Oud-Nederlanders bijdragen.

De Staat heeft voor dit doel een eigen propaganda-organisatie. In de Staat New York waar zovele mensen van vreemde oorsprong leven, is voor deze groep een afzonderlijke instantie in het leven geroepen. De Noordamerikaans-Nederlandse commissie voor de oorlogsleningen heeft een zeer actief aandeel in deze campagnes genomen. Deze commissie is zo samengesteld, dat alle groepen erin vertegenwoordigd zijn. Men vindt er leden van Nederlandse afkomst, wier families al enige eeuwen in Noord-Amerika wonen, zoals Gladys Swarthout, de bekende zangeres van de Metropolitan Opera; Yeremiah van Brun en anderen; dan personen, die in hun prille jeugd naar de Verenigde Staten kwamen. Harry Gideonse die op zijn zevende paar Rotterdam verliet en nu de eervolle en belangrijke positie van President van het Brooklyn College bekleedt. Een rustige nijvere Nederlander, die rustig werkt en wiens kalm en afgewogen zakelijk oordeel groot gezag in de Verenigde Staten heeft.

Een man, wiens stem zeker gehoord zal worden als de definitieve behandeling van de economische en politieke problemen na de oorlog aan de orde zal komen. Het is een zoon van het oude vaderland, waarop wij terecht De offervaardigheid van het volk 2. trots mogen zijn, terwijl zijn meesterschap over de Nederlandse taal, waarvan hij zich met ongewoon gemak bedient, het bewijs is, dat men een voortreffelijk burger van de Verenigde Staten kan zijn en toch Nederland als geboortegrond niet behoeft te vergeten.

H. W. van Loon.

Wij vinden er voorts Dr. Hendrik Willem van Loon. Een merkwaardige figuur, die dichter bij Nederland staat dan de meeste anderen, die op zijn leeftijd het Vaderland verlieten. Een man, die zoals Joep Nicolas het in een onlangs gehouden toespraak uitdrukte, meer dan iemand anders geschiedenis en kunst in de Verenigde Staten van Noord-Amerika gepopulariseerd heeft. In de laatste twaalf maanden werden 250.000 exemplaren van zijn boeken verkocht. En toch is hij zeker niet rijk man. Omdat deze schrijver een gulle hand heeft. Velen danken aan zijn financiële hulp hun voortbestaan. Joep Nicolas wees er terecht op, dat hij veel gecritiseerd wordt, omdat zijn boeken niet altijd van die nauwkeurigheid blijk geven, die wij op prijs stellen. Maar, zo voegde hij er aan toe, Van Loon heeft meer dan iemand anders ertoe bijgedragen om belangstelling voor allerlei vragen en problemen te wekken die in vele gevallen tot verdere studie aanleiding gaven.

Zijn verdienste en zijn betekenis voor de Verenigde Staten wordt in vele gevallen onderschat. Zijn neiging tot het libertijnse doet ons biezonder pijnlijk aan. En toch moeten wij ook deze figuur in het juiste licht weten te zien. Zijn hart is verpand aan dat kleine landje aan de Noordzee, aan Zeeland met zijn wilgen en gezapige weiden en dijken. Hij leeft ook thans in een woning aan het water, die het Zeeuwse landschapsbeeld wakker weet te maken.

Pierre van Paassen.

Een gans andere figuur is de stoere en norse jongen uit Gorcum, Pierre van Paassen. Een idealistische en enthousiaste strijder. Zijn dezer dagen verschenen boek — een pleidooi voor ht leidende Joodse volk — is er een bewijs van. Ook hij wordt — ik zoude bijna zeggen, zoals vanzelf spreekt — becritiseerd, omdat hij wel eens een critisch woord over Nederland heeft laten vallen. Maar ook hij kiest Nederland dikwerf als achtergrond voor zijn boeken. Er is misschien iets te zeggen voor hetgeen Van Loon eens tegen schrijver dezes zeide: Ze critiseren mij, maar één ding heb ik toch gedaan. Er zijn weinig Noordamerikanen, die mijn geliefde Veere niet kennen, en die niet weten, welke liefde ons land aan een voormalig Nederlander weer in te boezemen. Als ik niets meer dan dat bereikt heb, dan heb ik alle reden om trots te zijn.

En zo is het ook met Pierre van Paassen. Hij heeft vele lezers en vele aanhangers en bewust in Nederland te zijn geboren. En de Nederlandse zaak is sterk. Zij vermag ook critiek te verdragen. Daarin ligt juist haar kracht. Indien zij deze kracht niet zoude hebben, verdiende deze zaak ook niet sterk bestaan.

Adriaan Barnouw.

Professor Adriaan Barnouw is ook van de partij. Wij mogen zeggen, zoals vanzelf spreekt. Hij is de Koningin Wilhelmina-professor aan de Columbia Universiteit.

Jammer genoeg zijn er uit deze periode geen figuren van betekenis in de Staat New York, die het christelijk deel der natie vertegenwoordigen. Wij vinden hen echter ook in het Comité.

Pater Van der Veldt.

De grijze maar toch zo jeugdige en krachtige Pater Professor Jacob van der Veldt O.F.M., is een van de meest actieve leden. Hij zetelt als hoogleraar in het Groot Seminarie van het Aartsbisdom New York te Yonkers, nadat hij eerst op waardige wijze gedurende twaalf jaar de Nederlandse wetenschap aan de Universiteit voor de bevordering des Geloofs te Rome als deken van de philosophische faculteit met ere gediend heeft. Hij mag zich in groot aanzien bij de Kerkelijke Hiërarchie in New York verheugen.

Het is een merkwaardige man: een psycholoog, die weet in het practische leven te staan, een latinist, die de taal van den eenvoudige weet te spreken. Zijn nationale gezindheid en zijn onverbrekelijke trouw aan het Huis van Oranje zijn spreekwoordelijk. Zijn predicatiën ter gelegenheid van nationale feestdagen in het kader van katholieke diensten gehouden munten uit door klaarheid van taal en felheid van opvatting.

Ds. Burggraaff.

De Gereformeerde Veldprediker Burggraaff gaf eveneens zijn medewerking. Voorzitters van de Nederlandse Club, Nederland ter Zee, het Algemeen Nederlands Verbond, de Unie van Nederlandse Verenigingen en van de organisatie der Curaçaoënaars, de Oranje Weldadigheidsvereniging nemen allen deel aan de actie.

Het zijn dus vogels van de meest verschilende pluimage, die onder leiding van den Voorziter Edward von Saher voor dit ene doel: het winnen van de oorlog samenwerken. Dat is een teken van hoop, dat zij alen voor de betere toekomst zich aaneengesloten hebben. Het is een typisch voorbeeld van eenheid in verscheidenheid, waarvoor de Zeereerwaarde Pater Van der Veldt ook in „Dagblad Amigoe di Curaçao" zo welsprekend gepleit heeft.

De feiten.

En thans wordt het tijd om terug te keren tot de nuchtere werkelijkheid, tot feiten en cijfers. Al moge voor dit merkwaardige uitstapje op het gebied van de beschrijving van personen toch als verdediging aangevoerd worden, dat wij achter en bewegingen alleen vermogen te verstaan, indien wij de mensen, die ze teweeg brengen, kennen en begrijpen.

En nu de cijfers.

Aan de aanvang van de Mei-campagne deelde het Departement van Financiën aan de gezamenlijke groepen van vreemden huize in de Staat van New York mede, dat men verwachtte, dat deze groepen tezamen $ 40.000.000 bijeen zouden brengen. Uit dit fonds zouden 100 motortorpedoboten gefinancieerd worden. Een flinke actie begon. Het Nederlandse Comité nam met oud-Nederlandse voorzichtigheid één motortorpedoboot voor zijn rekening. Dit belette het Comité echter niet om alle zeilen bij te zetten.

Het resultaat van de Campagne werd in een bijeenkomst in de Nederlandse Club bekend gemaakt.

De Noordamerikaanse Schout-bij-Nacht Belknap maakte bekend, dat de Nederlandse inschrijvingen de aanschaffing van 29 motortorpedoboten mogelijk maakte. 29 Van deze boten zullen in het Verre Oosten voor de strijd tegen Japan gebruikt worden. Zij dragen een plaquet, hetwelk kond doet ,dat haar aanschaffing door Nederlandse aankopen werd mogelijk gemaakt.

De vreemde groepen kochten tezamen in plaats van voor $ 40 millioen voor $ 80 millioen. De Fransen stonden bovenaan met $ 13.000.000, daarop volgde Noorwegen met $ 12.500.000 en hierop volgde Nederland als derde met $ 11.900.000.

Bij de plechtigheid in de Nederlandse Club hield Dr. Alexander Loudon een gloedrijke rede, waarin hij zijn waardering voor de Nederlandse activiteit uitsprak. Mr. Von Saher bood namens het Comité aan den Schout-bij-Nacht Belknap een bezem aan om deze naar goede oud-Nederlandse zede in de mast te binden ten teken, dat de Noordamerikaanse marine vast besloten is om de zeeëen van den vijand schoon te vegen.

De Noordamerikaanse marine nodigde daarop als erkentelijkheid de voorzitters van de verschillende comité's tot een bezoek aan de werf, waar de motortorpedoboten in groten getale gebouwd worden.

Daar wachtte een nieuwe verrassing. De plaatsvervangende Secretaris voor de marine, de Heer James Forestal ontving de gasten met den leider van de fabriek. Deze heette Van Sutphen. Het bleek, dat zijn familie uit Zutphen afkomstig was en dat hij enkele jaren vóór de oorlog nog met zijn zoon, die hem in de leiding van de werf bijstaat, een bezoek aan Zutphen gebracht heeft.

De Griekse metropoliet Athanagoras, die aan het hoofd van alle Grieks-Orthodoxe diocesen in de Verenigde Staten van Noord-Amerika staat, verrichtte de plechtige benedictie van de eerste motortorpedoboot, die te water gelaten werd. Een tocht met de motortorpedoboten, die de enkele dames in verlegenheid brachten, daar ze niet wisten of hoeden, rokken, bonten meer aandacht vroegen, toen de boot met razende snelheid door het water stoof.

Italië draagt in de 3e campagne het meest bij.

Gedurende de derde campagne beschikten wij niet over de attractie van een bepaald doel. Toen werd er geld gevraagd zonder meer. Dit maal kwam Italië als eerste uit de bus met $ 45.000.000. De inval in Italië had de geestdrift van de Noordamerikanen van Italiaansen huize dusdanig gestimuleerd, dat zij hun aankopen van $ 7.000.000 gedurende de 2e campagne op $ 45.000.000 gedurende de 3e campagne opvoerden.

Frankrijk steeg van $ 13.000.000 op $ 45.000.000. Nederland nam weer de derde plaats in, ditmaal met $ 27,5 millioen, dus ook een belangrijke stijging, waartoe de Nederlands-Indische fondsen zeer veel bijdroegen. Noorwegen bereikte ditmaal ongeveer $ 13.000.000. Het is met een zeker voldoening, dat gemeld kan worden, dat de Gouverneur van de Staat New York, Thomas E. Dewey, aan den voorzitter van het Nederlandse Comité een brief schreef om biezondere hulde te brengen aan de offervaardigheid van Nederlands-Indië, Nederland en Noordamerikanen van Nederlandsen huize.

(Zoals reeds bekend is Mr. E. von Saher, die in bovenstaande correspondentie enkele malen als een der leidende figuren uit Nederlands New York genoemd wordt, thans te Willemstad. Elders in dit blad kondigen wij een lezing aan, welke Mr. von Saher, onder wien in New York alle Nederlandse groepen zich verenigen om de oorlog te winnen, zal houden op Dinsdagavond 20 uur in het Briontheater — Redactie Amigoe)